

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh“

KOM (2006) 388, v konečnom znení – 2006/0136 COD

(2007/C 175/12)

Rada sa 15. septembra 2006 rozhodla podľa článku 37 ods. 2 a článku 152 ods. 4 písm. b) Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k danej téme.

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 8. mája 2007. Spravodajcom bol pán VAN OORSCHOT.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 436. plenárnom zasadnutí 30. – 31. mája 2007 (schôdza z 31. mája 2007) 65 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 1 sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Zhrnutie záverov a odporúčaní

1.1 EHSV pozitívne prijal návrh Komisie, ktorého konečným cieľom je nové nariadenie o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh (fungicídov, insekticídov, herbicídov a iných prípravkov určených pre poľnohospodárstvo a záhradníctvo).

1.2 Ďalšou prioritou najvyššieho významu, okrem uvádzania bezpečných a kvalitných prípravkov na ochranu rastlín na trh, je trvalo udržateľné a bezpečné používanie týchto prípravkov. EHSV preto víta, že Komisia zároveň s návrhom nariadenia, ku ktorému sa má výbor vyjadriť, predložila aj návrh smernice, ktorou by sa malo riadiť trvalo udržateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín.

1.3 EHSV konštatuje, že v úvahách vyslovených v návrhu sa kladie veľký dôraz na prevenciu a na obmedzenie negatívnych účinkov týchto prípravkov na človeka a na životné prostredie. Výbor sa domnieva, že je nevyhnutné zabrániť škodlivým účinkom týchto prípravkov na životné prostredie a na človeka. EHSV zdôrazňuje, že z hľadiska trvalej udržateľnosti treba vziať do úvahy, vo vhodnej miere, aj hospodárske záujmy. Väčšina dnešných spotrebiteľov sa čoraz viac zaujíma o produkty biologického poľnohospodárstva a najmä o kvalitné produkty, ktoré by navyše boli dostupné po celý rok a za prijateľné ceny. V tejto súvislosti je nevyhnutnou podmienkou, aby bol výrobok bezpečný pre spotrebiteľa. Vyžaduje si to veľa úsilia v hodnotovom reťazci poľnohospodárskej produkcie. Z tohto hľadiska je nevyhnutná dostatočná dostupnosť bezpečných a kvalitných prípravkov na ochranu rastlín.

1.4 EHSV sa obáva zavedenia kritérií schválenia prípravkov na ochranu rastlín na základe vlastností účinných látok a následkov, ktoré by to mohlo mať na inováciu nových a kvalitnejších prípravkov. Ak sa tieto kritériá budú dôsledne uplatňovať, mohlo by sa stať, že látka, ktorá nesplní jedno z kritérií, nezíska povolenie, hoci prináša zlepšenie z hľadiska

všetkých ostatných kritérií. EHSV žiada, aby hodnotenie rizika viac prihliadalo na skutočné použitie prípravku a na jeho pôsobenie na človeka, ktorý mu je vystavený.

1.5 Podľa názoru EHSV predstavujú návrh povolenia pre určitú zónu a vzájomné uznávanie povolení prvý krok k úplnej európskej harmonizácii povolení. EHSV navrhuje, aby sa umožnilo vzájomné uznávanie povolení medzi zónami, pokiaľ ide o (susedné) krajiny s podobnými poľnohospodárskymi a podnebnými podmienkami.

1.6 EHSV sa prikláňa k princípu porovnávacieho hodnotenia prípravkov obsahujúcich látky, ktoré sa majú nahradiť. Zasadzuje sa však za to, aby sa hodnotenie týchto látok robilo menej často a aby sa uplatňovala obvyklá lehota na ochranu údajov súvisiacich s týmito látkami, čím sa zachová určitá vôľa priemyslu investovať do týchto látok a predíde sa tak problémom v poľnohospodárskej oblasti.

1.7 Podľa názoru EHSV nie je návrh dostatočne stimulujúci z hľadiska povolení prípravkov na ochranu rastlín na vedľajšie použitie. EHSV navrhuje dve zlepšenia: predovšetkým zaviesť postup, podľa ktorého bude mať prvý žiadateľ tým dlhšiu lehotu na ochranu údajov, čím viac pribudne vedľajších použití, okrem toho EHSV vyzýva Komisiu, aby uľahčila vypracovanie aktualizovaného zoznamu všetkých povolených (vedľajších) použití určeného pre členské štáty.

2. Úvod

2.1 Všeobecné pripomienky

2.1.1 Prípravky na ochranu rastlín sa používajú na účel ochrany a v záujme zdravia rastlín. Umožňujú poľnohospodárom zvyšovať výnosy a pružnejšie produkovať, čo je zárukou spoľahlivej produkcie bezpečných (potravínarských) výrobkov za prijateľné ceny a vo vlastnom regióne.

2.1.2 Väčšina európskych spotrebiteľov má čoraz väčšie požiadavky, čo sa týka kvality stravy a dostupnosti potravín po celý rok. Bezpečnosť potravín sa vlastne považuje za absolútnu podmienku a za samozrejmosť. Pre poľnohospodársky výrobný reťazec je to veľká výzva. Aby sa mohlo vyhovieť požiadavkám tejto veľkej skupiny spotrebiteľov, je nevyhnutné mať k dispozícii dostatočne široký výber bezpečných a kvalitných prípravkov na ochranu rastlín.

2.1.3 Používanie prípravkov na ochranu rastlín však môže mať dôsledky na poľnohospodárske ekosystémy, môže byť nebezpečné pre zdravie používateľov, ovplyvniť kvalitu potravín a mať nepriaznivé účinky na zdravie spotrebiteľov, najmä ak v potravinách zostávajú škodlivé rezíduá prípravkov na ochranu rastlín z dôvodu neuváženej používania týchto prípravkov (ktoré nie je v súlade s osvedčenými postupmi).

2.2 Regulačný rámec

2.2.1 Cieľom navrhovaného nariadenia je nahradiť súčasnú smernicu 91/414/EHS o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh, ktorá sa zameriava na predchádzanie rizikám pri zdroji prostredníctvom veľmi obsiahleho postupu hodnotenia rizika každej účinnej látky a prípravkov, ktoré túto látku obsahujú, pred možným povolením ich uvedenia na trh a používania.

2.2.2 Navrhovaným nariadením sa ruší aj súčasná smernica 79/117/EHS, ktorou sa zakazuje uvedenie na trh a používanie prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich určité účinné látky.

2.2.3 Právne predpisy Spoločenstva týkajúce sa prípravkov na ochranu rastlín zahŕňajú aj nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 91/414/EHS, ktorá stanovuje maximálne hladiny rezíduí (MRL) účinných látok v poľnohospodárskej výrobe.

2.2.4 Navrhované nariadenie bolo predložené zároveň s návrhom smernice Európskeho parlamentu a rady, ktorou sa stanovuje rámec pre akciu Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného využívania pesticídov (KOM(2006) 373, konečné znenie). Cieľom smernice je riadiť používanie a distribúciu pesticídov, v prípadoch, keď sa týmito fázami nezaobera nariadenie, ktoré je predmetom tohto stanoviska.

2.3 Kontext návrhu

2.3.1 Európsky parlament a Rada požiadali v roku 2001, po hodnotení smernice 91/414/EHS, ktoré uskutočnila Komisia, o opätovné preskúmanie tejto smernice s cieľom:

- stanoviť kritériá schválenia účinných látok;
- posilniť kritériá schválenia veľmi nebezpečných látok;
- zaviesť zjednodušený postup pre nízkorizikové látky;
- zaviesť zásadu porovnávacieho hodnotenia a nahradenia;
- zlepšiť vzájomné uznávanie zavedením zón na povoľovanie prípravkov na ochranu rastlín.

2.3.2 Po intenzívnom poradnom období (5 rokov) zainteresovaných strán a po vyhodnotení vplyvu predstavila Komisia v júli v roku 2006 svoj návrh revízie smernice 91/414/EHS. V snahe zjednodušiť a zharmonizovať právne predpisy v členských štátoch EÚ sa rozhodla nahradiť smernicu nariadením.

2.4 Zhrnutie návrhu

2.4.1 Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat zostavuje pozitívny zoznam účinných látok na úrovni Spoločenstva. Schvaľovanie účinných látok sa uskutočňuje na základe jasných kritérií, ktoré majú zabezpečiť vysoký stupeň ochrany ľudí, zvierat a životného prostredia.

2.4.2 Pri hodnotení účinnej látky sa musí potvrdiť, že pre užívateľa a spotrebiteľa existuje aspoň jeden bezpečný spôsob použitia, a nesmie byť zistený žiaden neprijateľný účinok na životné prostredie. Pre rôzne fázy hodnotenia a rozhodovania v procese schvaľovania účinných látok boli stanovené presné lehoty.

2.4.3 Členské štáty budú aj naďalej zodpovedné za vydávanie vnútroštátnych povolení prípravkov na ochranu rastlín, pričom tieto prípravky musia byť v súlade so zoznamom schválených účinných látok.

2.4.4 Pri posudzovaní žiadostí o povolenie na vnútroštátnej úrovni musia členské štáty, v prípade potreby, používať jednotné kritériá a zohľadniť situáciu na území daného štátu.

2.4.5 Pre látky s nízkym a bežným rizikom navrhuje Komisia vytvoriť systém „povolení v rámci zóny“, ktorý nastoľuje povinné vzájomné uznávanie povolení prípravkov na ochranu rastlín. Podľa tohto systému žiadosť o vnútroštátne povolenie účinnej látky vyhodnotí členský štát z jednej z troch navrhovaných klimatických oblastí (Komisia rozdeľuje EÚ na tri oblasti). Látka môže byť povolená len v členských štátoch, v ktorých jej výrobca podal žiadosť o vzájomné uznanie povolenia.

3. Všeobecné pripomienky

3.1 Význam prípravkov na ochranu rastlín pre kvalitné zásobovanie potravinami v EÚ

3.1.1 V preambule navrhovaného nariadenia sa uvádzajú dôvody, ktoré viedli vypracovaniu tohto návrhu. Treba k nim jednoznačne pridať význam dostatočnej dostupnosti prípravkov na ochranu rastlín pre bezpečné, isté a kvalitné zásobovanie potravinami v prospech takého náročného spotrebiteľa, akým je európsky spotrebiteľ.

3.2 Dočasné povolenia za určitých podmienok

3.2.1 V navrhovanom dokumente nemá členský štát možnosť udeliť dočasné povolenie na vnútroštátnej úrovni. Môže to spôsobiť, že sa v porovnaní so súčasnou situáciou vylepšené látky dostanú na trh neskôr. Komisia sa pokúša tomu zabrániť skrátením lehôt, čo by umožnilo rýchlejšie zapísať nové látky do pozitívneho zoznamu.

3.2.2 EHSV navrhuje zahrnúť do nariadenia možnosť udeliť dočasné povolenie na vnútroštátnej úrovni v prípade, že boli stanovené termíny prekročené z dôvodu administratívnych prieťahov a že bola splnená povinnosť vyplývajúca z nariadenia (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách reziduí pesticídov.

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Prístup k riziku pri uplatňovaní podmienok na schválenie

4.1.1 Článok 4 návrhu sa zaoberá kritériami schválenia účinných látok a v tomto ohľade sa odvoláva na prílohu II. Pri prísnom uplatňovaní týchto kritérií sa môže stať, že jediná vlastnosť bude stačiť na to, aby účinná látka nebola schválená, pretože musia byť splnené všetky požiadavky.

4.1.2 Takéto kritériá schválenia prípravkov na ochranu rastlín, ktoré spočívajú výlučne na vlastnostiach ich účinných látok a ktoré neberú do úvahy ani skutočné použitie prípravku ani jeho pôsobenie na človeka, ktorý mu je vystavený, sponchybujú princíp rozhodovania založený na hodnotení rizika. Výsledkom bude, že postupne z trhu vymizne celý rad súčasných prípravkov/použití, ktoré by mohli byť užitočné, keď bude potrebný veľký počet prípravkov.

4.1.3 Článok 4 sa tak stavia proti tomu, aby sa na trhu objavili obnovené prípravky, ktoré sa síce vyznačujú zlepšením vo všetkých kritériách, ale jedno z nich nespĺňajú. EHSV nemôže súhlasiť s týmto prístupom, ktorý zbytočne brzdí inováciu pri vytváraní nových a lepších látok. Výbor zastáva názor, že tieto kritériá schválenia treba uplatňovať len na určovanie kandidátov

na nahradenie a nie na odmietanie prípravkov už vopred, bez hlbšieho hodnotenia.

4.2 Rozšírenie povolenia v rámci zóny a vzájomného uznávania

4.2.1 EHSV sa domnieva, že systém povolenia v rámci zóny a vzájomného uznávania povolení je dôležitým krokom ku globálnemu európskemu harmonizovanému režimu pre uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh.

4.2.2 Zavedenie povinného vzájomného uznávania povolení v členských štátoch tej istej zóny súběžne s obvyklým postupom udeľovania povolení na vnútroštátnej úrovni umožňuje vyhnúť sa nadmernému úsiliu v členských štátoch a zabezpečiť rýchlejšiu dostupnosť obnovených a ekologických prípravkov na ochranu rastlín.

4.2.3 EHSV navrhuje umožniť vzájomné uznávanie povolení medzi zónami, pokiaľ ide o susedné krajiny, v ktorých sú podobné výrobné podmienky.

4.2.4 Čo sa týka použitia v skleníku alebo na ošetrovanie po zbere, Komisia navrhuje prístup, podľa ktorého bude vzájomné uznávanie povolení pre všetky členské štáty v každej zóne povinné (článok 39). Podľa názoru EHSV by bolo potrebné rozšíriť tento systém na ošetrovanie semien ako dôležitý pilier integrovaného boja (IPM).

4.3 Úprava porovnávacieho hodnotenia

4.3.1 Čo sa týka prípravkov na ochranu rastlín, ktoré obsahujú kritickejšie látky (ktoré by sa mali nahradiť), musí členský štát do štyroch rokov po udelení povolenia vykonať porovnávacie hodnotenie (článok 48). Cieľom tohto hodnotenia je nájsť alternatívny prípravok, ktorý by mohol nahradiť škodlivý prípravok, ak tento nie je aj naďalej užitočný na ochranu rastlín v prípade odolnosti škodcov.

4.3.2 EHSV zastáva názor, že vypracúvanie hodnotenia každé štyri roky ako aj sedemročná lehota na ochranu dokumentácie pri látkach, ktoré sa majú nahradiť, nezaručujú dostatočnú bezpečnosť pre priemysel a povedú k predčasnému stiahnutiu týchto prípravkov z trhu, čo by sa mohlo negatívne odraziť na dostupnosti prípravkov, najmä v prípade odolnosti a vedľajšieho použitia.

4.3.3 EHSV sa zasadzuje za to, aby sa hodnotenie týchto látok robilo menej často a aby sa pri látkach, ktoré sa majú nahradiť, uplatňovala obvyklá lehota na ochranu údajov, čím sa zachová určitá vôľa priemyslu investovať do týchto látok a predíde sa tak prekážkam v poľnohospodárskej oblasti a v hodnotovom reťazci smerom k spotrebiteľovi.

4.4 Nedostatok stimulov pre vedľajšie použitia

4.4.1 Článok 49 dáva možnosť predovšetkým profesionálnym používateľom a profesionálnym organizáciám, aby požiadali o rozšírenie povolenia prípravku na vedľajšie použitia. Článok tiež vyzýva členské štáty, aby zoznam vedľajších použití pravidelne aktualizovali.

4.4.2 EHSV víta tento článok, konštatuje však, že neponúka dost' stimulov pre držiteľov povolení, aby pracovali na rozšírení na vedľajšie použitia.

4.4.3 EHSV navrhuje udeliť držiteľom povolení bonus v podobe predĺženia lehoty na ochranu údajov, ak po pridelení povolenia ako prví požiadali o niekoľko rozšírení na vedľajšie použitie.

4.4.4 EHSV navrhuje, aby namiesto zoznamu pre každý členský štát, ktorý sa spomína v článku 49 ods. 6, Komisia uľahčila vypracovanie centrálného európskeho zoznamu vedľajších použití, ku ktorému budú mať členské štáty prístup.

4.5 Informovanosť

4.5.1 V nariadení sa stanovuje prípadná povinnosť pred použitím prípravku informovať všetkých susedov, ktorí by mohli byť vystavení postreku a ktorí o informovanie požiadali (článok 30).

4.5.2 EHSV sa domnieva, že pri používaní prípravkov na ochranu rastlín by bolo vhodné preukázať transparentnosť, ale že navrhovaná povinnosť informovať podkopáva dôveru voči právnym predpisom, o ktoré sa opiera uvádzanie týchto prípravkov na trh. Ide tu skutočne o používanie prípravkov, ktoré sa považujú za bezpečné, zatiaľ čo povinnosť informovať môže vzbudiť opačný dojem.

4.5.3 EHSV zastáva názor, že uplatňovanie tohto článku nie je zárukou vzájomného pochopenia medzi používateľmi a ich susedmi, ale že môže práve narušiť sociálnu súdržnosť vo vidieckych komunitách, nakoľko povinnosť informovať môže vyvolať dojem, že sa používajú prípravky, ktoré nie sú bezpečné. Z toho dôvodu je toto ustanovenie kontraproduktívne.

V Bruseli 31. mája 2007.

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Dimitris DIMITRIADIS

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom začleniť činnosti leteckej dopravy do systému obchodovania s emisími kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva“

KOM(2006) 818 v konečnom znení – 2006/0304 (COD)

(2007/C 175/13)

Rada sa 8. februára 2007 rozhodla podľa článku 175 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k danej téme.

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 8. mája 2007. Spravodajcom bol pán ADAMS.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 436. plenárnom zasadnutí 30.-31. mája 2007 (schôdza z 31. mája) 50 hlasmi za, pričom 8 členovia hlasovali proti a 4 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závěry a odporúčania

1.1 Výbor víta návrh smernice, ktorý predstavuje starostlivo premyslený a pragmatický prístup k zmierneniu a kompenzácii rýchle rastúceho objemu skleníkových plynov produkovaných leteckým priemyslom.

1.2 Začlenením letectva do pôsobnosti systému obchodovania s emisími kvótami v rámci Spoločenstva (ETS) sa poten-

ciálne posilní samotný systém a zvýši sa jeho účinnosť ako vynikajúceho modelu riešenia problematiky emisií CO₂ na celosvetovej úrovni.

1.3 Návrh je realistický. Berie do úvahy silu politických, ekonomických a spotrebiteľských tlakov na neustály rozvoj osobnej a nákladnej leteckej dopravy, zatiaľ čo využíva trhový